

21 Párbeszéd

21 párbeszéd-indító alkotás a 21. században, a 21 éve fennálló demokrácia nyújtotta alkotói szabadsággal élve

📍 21 Párbeszéd. Public art akció, Pécs

📅 2010. június 12–26.

■ Pécs Önkormányzatának támogatásával 2010 júniusában volt látható a 21 Párbeszéd public art akció Pécsen, melynek megszervezésével a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara is hozzájárult a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa programsorozathoz. Habár a rendezvény csak két hétig tartott, de tíz alkotás még szeptember végéig látható lesz a város terein. A 21 Párbeszéd célja Pécs városához kötődő, vitaindító művek létrehozása volt 21 helyszínen.

Az összesen 70 pályázó 142 pályaművéből végül 21 művet választott ki az akció szakmai zsűrije. A programban részt vevő művészek feladata az volt, hogy műveikkel szólítsák meg az utca emberét, az akcióba bevonva a pécsi lakosokat, valamint a Pécsre látogatókat is.

A mindennapi életben is fontos szempont lehet az unalomig ismert jelenségek felismerése és új szempontok szerinti vizsgálata. A 21 Párbeszéd művészei is másként láttattak azzal, hogy új perspektívába helyezték a város 21 pontját, így zökkenve ki az itt lakókat a mindennapok megszokásaiból, nemcsak a belvárosban, de Pécs külső kerületeiben is. A kiírásban műfaji megkötés nem volt; a művészeknek pusztán azzal kellett törődniük, hogy alkotásuk az általuk kiválasztott helyhez, a hely történelméhez, illetve az ott lakókhöz kötődjön valamely módon. A megvalósult művek sorában az akciók, performanszok épp-úgy szerepet kaptak, mint a szobrok, festmények vagy éppen installációk.

KOLESZÁR FERENC Árnys, a BINAURA csoport *Éledő fa* vagy a BÉRCZI ZSÓFIA-TANKÓ BARNABÁS által készített *Tisztelet az orgonaépítőknek* című alkotásai interaktív művekként léptek párbeszédbe a nézővel; utóbbi a város egykor híres Angster orgonaépítő gyárnak is emléket állított. A BAJKÓ PÉTER vezette csoport *Public paintings* című alkotása az együttalkotás örömét nyújtotta a nézőknek: a Pécs külvárosában lévő üvegpavilonban elhelyezett televízióra az emberek a saját mozgásuk által keltett színes csíkokkal festhettek. Ennek közelében volt látható CSERNÁK JANKA *Tabula Rasa* című installációja, mely finom eszközeivel nyugalmas teret biztosított a forgalmas környezetben az arra látogatóknak, nagy fehér felületei pedig üzenethagyásra csábítottak.

SCHMIDT ANDRÁS és RÉTHEY-PRIKKEK TAMÁS *Tércsengő* című alkotása volt talán az a mű, mely a legtöbb embert volt képes bevonni saját aurájába. Itt a már-már misztikus Magasház történelmébe hallgathatunk bele a 21 korábbi lakóval készült interjúk keresztül. A mű közvetlen hidat hozott létre a néző és a ház, ezen keresztül pedig Pécs történelme között. Az alkotás megjelenése révén mintegy a ház kistestvérévé válik, míg annak múltja érdekes történetek formájában kel életre, így a helyszín a látogató fantáziájában hirtelen megelevenedik és a romos szellemház újra megtelik élettel.

SZITÁS BERNADETT, BESENYEI ZSUZSANNA
Sokszínűség

HORVÁTH CSABA
Fényosztás

Ugyancsak a hely szelleme ihlette meg KOCSIS ZSUZSÁT, aki egy semmibe vezető lépcső végén helyezte el *Rés* című alkotását, valamint a SZITÁS BERNADETT – BESENYEI ZSUZSANNA párost, akik *Sokszínűség* című alkotásukkal egy 50-es években épült bányász lakótelepnek kölcsönöztek új külsőt. Munkájukkal az etnikailag vegyes környék lakóinak figyelmét próbálták meg felhívni a tolerancia és a párbeszéd fontosságára. Az ott lakók láthatóan hamar befogadták a művet, melynek hatására az akció honlapján az egyik hozzászólásban kezdeményezték, hogy a névtelen sétányt Szívárvány sétánnyá kereszteljék. KOVÁCS KOLOS MÁRK mobil padja oldotta meg leginkább azt a feladatot, hogy a művészek vonják be a megadott tereken lévő funkcionális, ugyanakkor városképet rontó elemeket alkotásaikba. A művész a Szent István téren lévő szellőzőt használta fel oly módon, hogy mobil padjának egyik érdekes elemévé változtatta.

A kommunikáció központi szerepet kapott a legtöbb művész esetében. A TÖKMAK CSOPORT (KOVÁCS BUDHA TAMÁS – TÁBORI ANDRÁS) *Pécs Szigetek* című többretegű festménye vizualitásával a gyermekkorban magunkba szívott képi világot idézi. A VERES BALÁZS és SZALAY PÉTER alkotta SEMMI EXTRA nevű csoport *Hangszertok* című alkotása a maga csendes, ugyanakkor tréfás modorában kommunikál Magyarország két művész-ikonjával, Kodály Zoltánnal, illetve Varga Imrével, a Kodályról készített szobor alkotójával. LAKI ESZTER *IDE* című installációjában egy régi kiszáradt, ám valaha bizonyára szebb napokat megélt medence partjára próbálta visszacsalogatni az embereket. Többen is a fényt hívták segítségül művük megalkotásához. SZIGETI CSONGOR *Faemlékmű* című alkotása például csak a közvilágítás bekapcsolásakor válik láthatóvá; az emlékmű tárgya ugyan jó esetben mindenhol jelen van, fák formájában, azonban az átlagember számára csak itt, a Rókusalja utcai játszótéren válik szembetűnővé. MAKRA ZOLTÁN a Kórház tér használaton kívüli nyilvános WC-jének szellőzőjére építette fel lightboxok-ra emlékeztető művét. Az esztétikailag problémás betonkockából egy 21. századi jelekkel operáló, világító törvényoszlopot hozott létre, mely korunkban használatos reklámfelületekhez hasonló módon hirdeti a bibliai Öszövétség egyik fő üzenetét, a Tízparancsolatot. HORVÁTH CSABA *Fényosztás* című akciója révén pedig mintegy szétáradt a fény a városban: este kilenc körül fényről szóló bölcsességekkel megírt, party-fénycsöveket helyezett el a nyári fesztiválok miatt emberektől nyüzsgő Szent István téren, ahol a fákra aggatott fénycsövek úgy vonzották a gyűjtögetni vágyó embereket, mint az éjszakai lepkéket, akik végül kezükben a fényvel és némi elcsent bölcsességgel szívárogtak el a térről.

SZABÓ PÉTER alaposan megszurta közönségét azzal, hogy *Jó reggelt* című performanszát hajnali öt órakor az egyik forgalmas buszállomáson, kifejezetten a munkába menők tiszteletére adta elő. A körülbelül tízperces esemény alatt tűzijátékkal, valamint hangos „jó reggelt és jó munkát!” felkiáltásokkal köszönte meg a dolgozó embereknek a maguk és mások javára kifejtett aktivitását. Hasonlóan pozitív hangvételű volt GYENIS TIBOR *Pécs dicsérete* című akciója: a művész két héten keresztül toborozta és dokumentálta június 24-i szónokversenyének résztvevőit, akik végül nyílt szónokpárban mérheték össze képességeiket. A 21 Párbeszéd akciónak jó keretet adott a RÁDÓCZY BLANKA-ANDREA SIMEON alkotta HAPPYLAND nevű csoport, akik a két hét alatt egy folyamatosan megújuló díszletek között működő bicikliállomást üzemeltettek, és ingyen kölcsönzési lehetőséggel népszerűsítették a kerékpáros közlekedést, valamint járművet biztosítottak azok számára is, akik két keréken kívánták megtekinteni mind a 19 alkotást (hogy a 21-ből hogy lett 19, az pedig már egy másik történet...).